

РУСЕНСКА ФИЛХАРМОНИЯ

СЕЗОН 1969-1970

ПЕТИ

ЗИМНИ МУЗИКАЛНИ
ВЕЧЕРИ

ПОСВЕТЕНИ НА ТВОРЧЕСТВОТО НА

ЙОЗЕФ ХАЙДН

Зала Дом на културата
6 февруари, петък, 20 часа

ВТОРИ АБОНАМЕНТЕН КОНЦЕРТ

ДИРИГЕНТ

ИЛИЯ ТЕМКОВ

Регионална библиотека
"Любен Каравелов" - Русе

120000890747

ЙОЗЕФ ХАЙДН

НОКТИУРНО № 1

СИМФОНИЯ № 92 (ОКСФОРДСКА)

Allegro spiritoso

Adagio

Menuetto

Presto

СИМФОНИЯ № 45 (ПРОЩАЛНА)

Allegro assai

Adagio

Menuetto Allegretto

Finale Presto

Adagio

ДЕТСКА СИМФОНИЯ

Allegro

Allegro

Menuetto

Finale Allegro

49/2/8

ИОЗЕФ ХАЙДН написва своята Симфония № 92 в сол мажор през 1788 г. с намерение да бъде изпълнена в Париж. Настъпилите революционни събития стават причина да се отложи нейното изпълнение. През есента на 1790 г. Хайдн получил покана да посети Лондон за серия концерти. Именно тук, в широката аудитория на лондонските концерти, а не в уютно-затворените кръгове на Виена, се намерила най-после истинската „трибуна“ за симфоничната музика на Хайдн. Концертите преминали извънредно сполучливо и били съпроводени с шумен успех. Хайдн бил обхванат с похвали и всевъзможни почести. Оксфордският университет му дал титлата „доктор по музиката“. Церемонията по провъзгласяването му за почетен доктор била съпроводена с изпълнението на написаната няколко години по-рано симфония в сол мажор, която от тогава носи името „Оксфордска симфония“.

Оксфордската симфония се отличава от другите симфонии на Хайдн по своя елегичен, тъжен характер, от което проличава песимистичното настроение на композитора. С нея поостарелият вече Хайдн като че ли се прощава със своята младост, със спомените за не толкова весело прекараните младини и самият той казва: „Животът е сериозен, а изкуството е весело“.

Първата част на симфонията започва с една тема, която рядко може да се срещне при Хайдн. Тя е елегична, замитваща и започва с дисонанс. След първите 16 такта прозвучава втора тема, която иска да промени това лошо настроение и влее малко веселост. В целия оркестър се чувствуват ритми на мотиви, изразяващи настроението на композитора. Втората част — адажио — е красива и мелодична, като в края прозвучават в красив ансамбъл 2 обоя и флейта. Третата част е един грациозен менует. Триото довежда до ритмичен елемент, изразено в синкопи от фаготите и корните, които преминават в струнните инструменти. Финалът е във форма на соната. Разработката е майсторски направена. Симфонията завършва нежно и мелодично.

„Прощалната симфония“ е написана в 1722 година. Странното в нея е, че тя завършва необичайно за традиционната форма с умерено и умоляващо адажио, при изпълнението на което последователно оркестрантите престават да свирят, напускат сцената, като накрая остават само две ципулки. Така обявяват това странно и интересно хрумване на Хайдн: Хайдн е бил на служба като диригент на дворовата капела при граф Естерхази в Айзенщад. Графът искал да съкра-

ти ваканцията на своите музиканти. В един от дворцовите концерти очудването на всички е било огромно, когато бързата четвърта част не се довършва до край и съвсем странно започва едно умоляващо адажио. Оркестрантите един по един се измъкват от сцената, след като изгасват светлината на своите пултове. В оркестъра става почти тъмно, само на един единствен пулт мъждука светлинка и две цигулки се мъчат отчаяно да изкарат частта до край. Историята разказва, че граф Естерхази разбрал остроумния начин, по който Хайдн отправил молба от името на своите преуморени оркестранти и осигурил почивката им.

„Детската симфония“ се изпълнява по-рядко, отколкото другите известни симфонии на Хайдн. Написана е през 1778 година и Хайдн я предназначил за странен състав — струнен състав и детски инструменти. Подобно остроумно хрумване Хайдн проявявал и друг път — например в „Прощалната симфония“. Музиката на „Детската симфония“ е светла и ясна, без големи конфликти, за да може да се разбира и от най-малките слушатели. Произведението, макар и много кратко, има три части: Алетро, Менует и Финал, написани в традиционната форма.